

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

I Всеукраїнської науково-методичної конференції,

присвяченої

*15-й річниці заснування Шосткинського інституту
Сумського державного університету*

(Шостка, 21 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет

УДК 378:37.014.6:005.6

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

О.Г. Пиндик

Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж

вул. Нагірна, 13, м. Вінниця, 21019

alonya35@mail.ru

Аналізуючи освітню галузь перших років незалежності України, можна відмітити тенденцію активного заснування нових навчальних закладів. Проте, як показує аналіз навчальних закладів за професійною спрямованістю підготовки кадрів, серед таких закладів не виникло жодного педагогічного училища (на той момент) або коледжу. Це свідчить про те, що усі ті педагогічні коледжі, які існують на даний час, а їх, судячи зі статистики, 53 – були засновані до часів незалежності України і продовжують існувати як потужні заклади зі своєю унікальною системою практичної підготовки, накопиченим досвідом та традиціями.

Прийняття нової редакції Закону України «Про вищу освіту» відповідно до прикінцевих положень ставить коледжі у нерівні умови порівняно з університетами, зокрема в частині необхідності обґрунтування відповідності визначеному у даному законі типу навчальних закладів – коледж.

На сучасному етапі розвитку такого типу навчального закладу як коледж в Україні накопичений чималий досвід, ми не можемо проводити паралель між колишніми училищами або технікумами та коледжами, оскільки коледжі це вищий тип навчального закладу ніж училища. Педагогічні училища з часів заснування (початок 20-го століття), наприклад Немирівське педагогічне училище (1931р.заснування, зараз Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж) мали саме суто практичну спрямованість, велика роль приділялась практичній підготовці майбутніх вчителів початкової школи та вихователів дошкільних закладів. Не секрет, що фахівець, який закінчив педагогічне училище перш, ніж завершити навчання в інституті або університеті, мав кращу практичну підготовку, вищий рівень адаптації до професійної діяльності, аніж випускник інституту або університету. Перейменування багатьох училищ в коледжі – це не просто зміна типу або назви – це, в першу чергу, оновлення та збагачення системи навчання. У 2000-х роках більшість училищ були переведені у систему коледжів, це дало змогу ліцензувати програми підготовки бакалаврів і створити гідну конкуренцію університетам, які так само провадять підготовку бакалаврів. Зі зміною типу навчального закладу Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж з 2004 року провадить підготовку бакалаврів за напрямками підготовки «Початкова освіта», «Дошкільне виховання» та «Філологія». Підготовка бакалаврів вимагає наявність потужного професорсько-викладацького складу, відповідну матеріально-технічну базу, посилення наукової складової при підготовці фахівців. Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж – єдиний коледж України, який провадить підготовку з германської філології (англійська, німецька мови) за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр. Випускники з кваліфікацією вчителя англійської мови та зарубіжної літератури є конкурентоздатними на ринку праці України та за кордоном. Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж перший серед коледжів Вінницької області, який запровадив Європейську кредитно-трансферну систему підготовки фахівців. Організація освітнього процесу у сучасних педагогічних коледжах повністю відповідає основним нормам Закону України «Про вищу освіту»: поєднання практичної підготовки з прикладними науковими дослідженнями. Пасивна практика поділяється на проведення позакласних та позашкільних виховних заходів, спостереження уроків в ЗОШ (до 70 уроків в семестр); активна практика починається на

І Всеукраїнська науково-методична конференція

«Освіта, наука та виробництво: розвиток і перспективи» 21 квітня 2016 року м. Шостка

2-му році підготовки бакалаврів і класифікується як пробні уроки в школі та дошкільному закладі відповідно до майбутньої кваліфікації, літні оздоровчі мовні табори, переддипломна практика тощо. Наступною перевагою коледжної системи навчання – наступність та високий рівень мотивації до майбутньої професії, особливо якщо у структурі коледжу є ліцей. Учні ліцею з 9-го класу загальноосвітньої програми починають здобувати професійні навички і до моменту складання зовнішнього незалежного оцінювання більш впевнено визначаються з майбутньою професією: здають ЗНО і вступають до цього коледжу для продовження здобуття професії або змінюють заклад та напрям підготовки. Як свідчить досвід такої організації освітнього процесу змінюють навчальний заклад 2-3 особи всі решта продовжують спеціалізацію у коледжі.

Сучасні українські коледжі підтримують студентоцентроване навчання як нову парадигму вищої освіти. В основу студентоцентрованого навчання покладено ідею максимального забезпечення студентам їх шансів отримати перше місце на ринку праці, підвищення їхньої «вартості» у працедавців, задоволення тим самим актуальних потреб останніх. В умовах надзвичайно динамічного ринку праці, викликаного технологічним вибухом у кінці минулого століття, співпраця освітян та працедавців у створенні та реалізації навчальних програм набуває особливої важливості.

Отже, якби не намагались оптимізувати сучасні педагогічні коледжі, вони виборюють своє гідне місце в системі вищої освіти України: засновують факультети, відкривають кафедри, посилюють наукові кадри кандидатами та докторами наук, беруть активну участь у науковій та міжнародній діяльності, вдосконалюючи традиційні підходи до практичної підготовки майбутніх фахівців педагогічної галузі. Важко уявити сьогоднішній дитячий садочок або загальноосвітню школу, у яких працюють вихователі та вчителі-теоретики або науковці, в сучасних навчальних закладах є велика потреба у педагогах-практиках, яких і випускають сучасні педагогічні коледжі.

Сучасні педагогічні коледжі можна по праву назвати науково-методичною майстернею. Щорічно у коледжах проходить атестація науково-педагогічних працівників, яка свідчить про надзвичайно високий науково-методичний потенціал викладачів. У скарбниці більшості викладачів з'являються нові форми та підходи до навчання студентів, власні методичні розробки, які покращують рівень та якість багатьох освітніх процесів. У коледжах проводяться конкурси на найкраще заняття, педагогічний досвід, методичне видання тощо. Окрім участі викладачів коледжів у науково-методичних семінарах, читаннях та конференціях, є така форма співпраці та обміну досвідом – методичні об'єднання, які значно посилюють методичну складову освітнього процесу.

Отже, ми бачимо, що коледжна система освіти в Україні має свої особливості, традиції та перспективи, відмінні від університетської, проте гідною бути у системі вищої освіти України. У Законі України «Про вищу освіту» визначений перехідний період, у який існуючі коледжі повинні визначитись і підтвердити свій статус та відповідність типу навчального закладу – коледж. Педагогічні коледжі мають всі шанси залишитись в системі вищої освіти України і готувати конкурентоздатних фахівців.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про вищу освіту»//Закон від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>